

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

Srbija i Evropska unija

Geopolitika i vrednosti EU: u sukobu ili u tandemu?

Srbija i Evropska unija

Geopolitika i vrednosti EU: u sukobu ili u tandemu?

Metodologija

Cilj istraživanja: Ispitivanje ključnih faktora koji oblikuju stavove građana Srbije o članstvu u EU, u trenutku kada ravnoteža između geopolitike i fundamentalnih vrednosti postaje sve spornija.

Metoda sakupljanja podataka: TAPI – kvantitativno istraživanje u obliku ličnog intervjuisanja u domovima ispitanika uz pomoć tablet uređaja.

Veličina uzorka: 1.000 ispitanika

Geografska odrednica: Republika Srbija, bez Kosova i Metohije

Period sakupljanja podataka: 19. januar – 2. februar 2026. godine

Softver: WARP IT (unos podataka) · SPSS 27.0 (obrada podataka)

Poststratifikacija: Pol, starost, obrazovanje, tip naselja i region

Kontrola: Vršena na 20% uzorka radi provere verodostojnosti odgovora

Ključni nalazi

Relativna većina građana (**39,8%**) podržava članstvo Srbije u EU, dok se **33,8%** protivi. Oko četvrtine građana (**26,4%**) ima neutralan stav.

U slučaju referenduma o članstvu, među ispitanicima koji su se izjasnili da bi izašli na referendum (85,3% uzorka), većina njih (**41,6%**) bi glasala za članstvo, **32,4%** protiv, dok malo više od četvrtine (**26%**) ne zna kako bi glasalo.

Podrška članstvu je veća kod visokoobrazovanih građana i opada sa nižim stepenom obrazovanja.

Podrška članstvu je najviša kod osoba starosti između 18 i 29 godina, a najniža je kod populacije od preko 60 godina.

Skoro četvrtina građana (**23,9%**) veruje da Srbija nikada neće ući u Evropsku uniju, **21,9%** ne zna da proceni, a samo **6,9%** veruje da će se to dogoditi pre 2030. godine.

Veliki broj građana posmatra EU primarno kao geopolitičkog, a manje kao vrednosnog aktera i sumnjičav je prema namerama EU prema Srbiji u procesu proširenja.

- Čak **41,6%** građana veruje da je EU više zainteresovana za ostvarivanje sopstvenih političkih i ekonomskih interesa u našem regionu nego za stanje demokratije i vladavine prava.
- Čak **41,8%** smatra da EU nastoji da integriše Srbiju zbog pristupa litijumu i prirodnim resursima.
- Čak **43,9%** građana veruje da je za EU važnije da Srbija uvede sankcije Rusiji nego da postane razvijena demokratija.

Građani su pokazali nisko poverenje u nepristrasnost EU u procesu proširenja.

- Samo **27,7%** građana veruje da EU primenjuje ista pravila na sve kandidate.
- Samo **27,4%** građana smatra EU pouzdanim partnerom Srbije.
- Samo **25,7%** građana veruje da EU zaista želi da integriše Srbiju u evropsku zajednicu.

Građani veruju u makroekonomske koristi članstva Srbije u EU, dok su mahom rezervisani po pitanju ličnih koristi od članstva.

Malo više od polovine građana (**51,7%**) veruje da je demokratija uvek najbolji oblik vladavine bez obzira na okolnosti.

Samo **34,2%** građana je izjavilo da se oseća kao Evropljanin/ka.

Relativna većina građana (**39%**) ocenjuje stanje vladavine prava kao loše ili veoma loše.

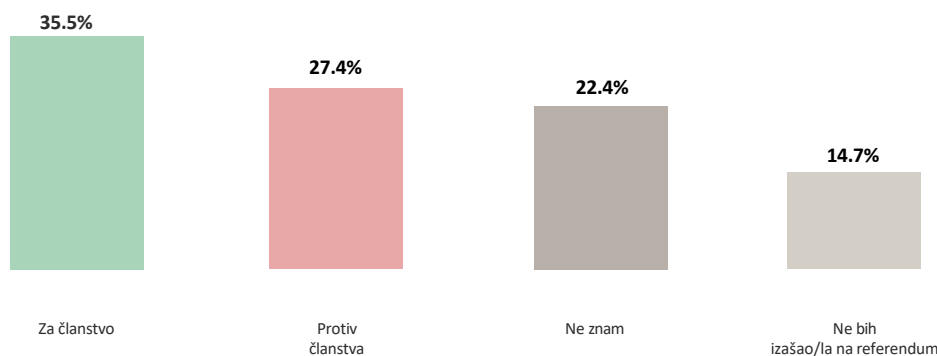

Više od polovine građana (**51,7%**) je izjavilo da retko ili nikada ne prati vesti koje se odnose na EU.

Rezultati

01 · SIMULACIJA REFERENDUMA

1. Ukoliko bi se ove nedelje održavao referendum za članstvo Srbije u EU, kako biste glasali?

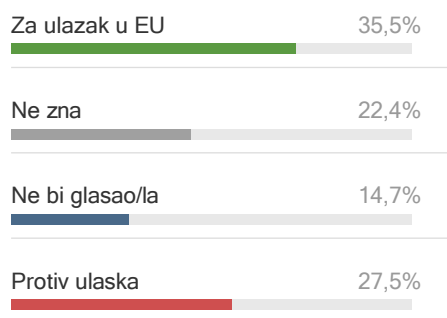

Ukoliko bi se ove nedelje održavao referendum o članstvu Srbije u EU, najveći broj ispitanih građana bi podržao članstvo (35,5%), ali postoji i značajan procenat onih koji bi glasali protiv (27,4%). Visok je procenat i onih građana koji ne znaju kako bi glasali (22,4%), dok je 14,7% izjavilo da ne bi izašli na referendum. Više od jedne trećine građana je neopredeljeno po pitanju referenduma o članstvu kada se zbirno posmatraju dve kategorije – oni koji ne znaju kako bi glasali (22,4%) i oni koji uopšte ne bi izašli na referendum (14,7%). Ukoliko izuzmemo građane koji ne bi izašli na referendum i koji ne znaju kako bi glasali, natpolovičnu većinu dobija opcija ZA (56,4%), ali sa značajnim procentom onih koji bi glasati PROTIV (43,6%).

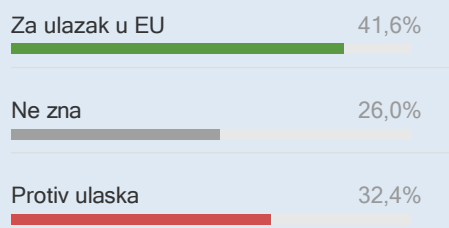
02 · SIMULACIJA REFERENDUMA

Kako bi glasali na referendumu o EU?

PUN UZORAK (N = 1.000)

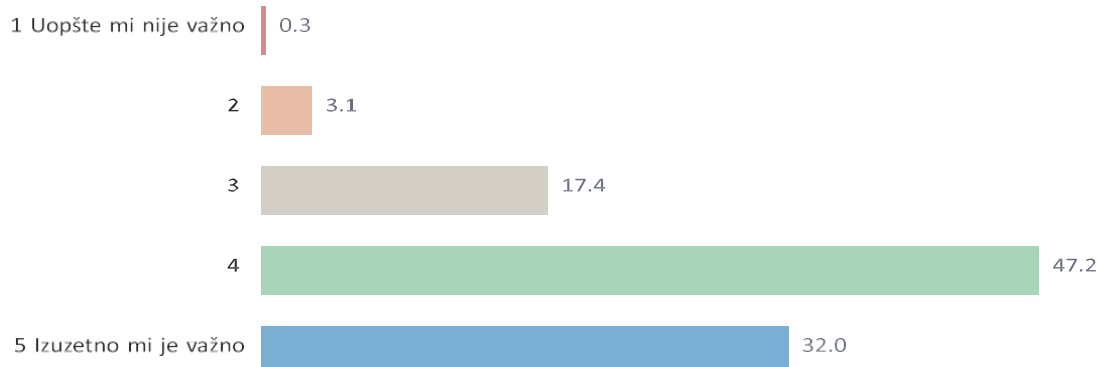

AKTIVNI BIRAČI (85,3% UZORKA)

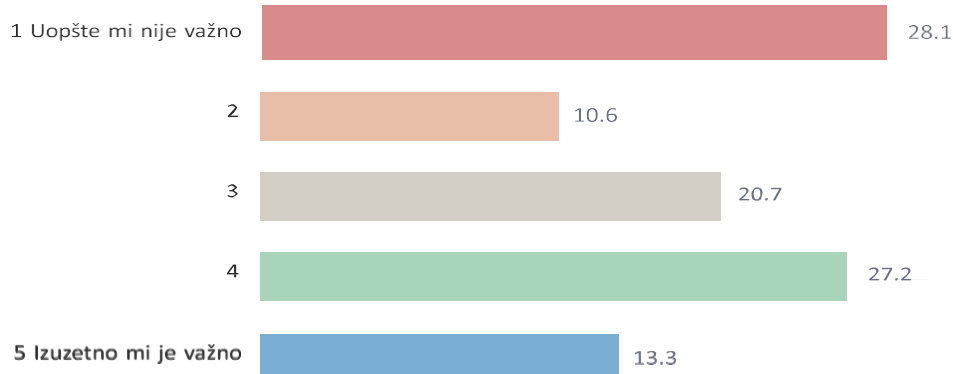
Kada se isključe neodlučni: ZA dobija 56,4% a PROTIV 43,6%.

2a. Koliko Vam je važno da Srbija postane članica EU? (glasaci ZA)

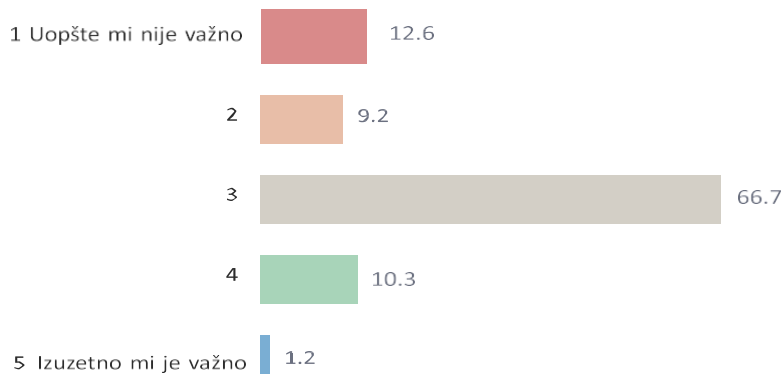
Među građanima koji bi glasali pozitivno na referendumu, pitanje članstva Srbije u EU je važno ili izuzetno važno za 79,2% njih.

2b. Na skali od 1 do 5, koliko Vam je važno da Srbija ostane van Evropske

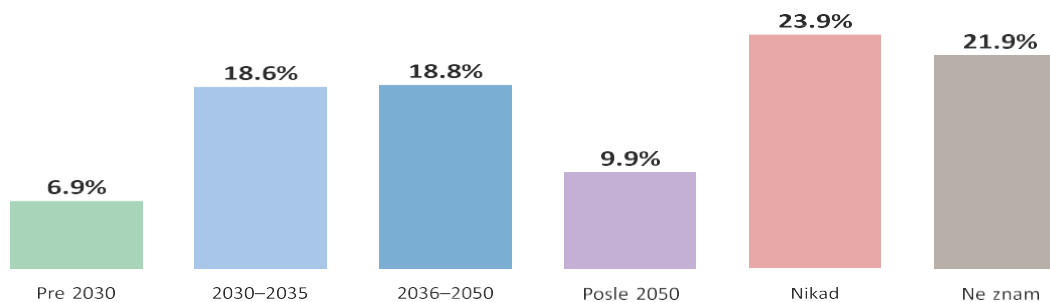
Među građanima koji bi glasali negativno na referendumu, veći broj njih istakao je da im je važno da Srbija ostane van EU (40,5%), ali je samo malo manji broj onih kojima to uglavnom ili

2c. Na skali od 1 do 5, koliko Vam je uopšte važno pitanje članstva Srbije

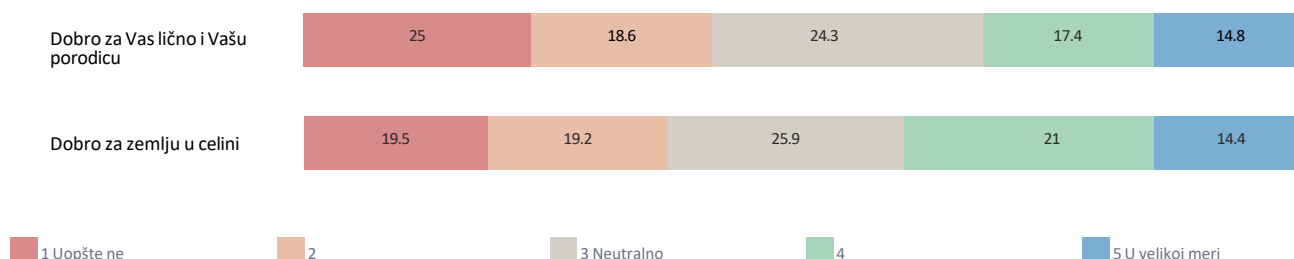
Među građanima koji ne znaju kako bi glasali na referendumu ili koji su istakli da ne bi ni glasali, dvotrećinska većina (66,7%) ima indiferentan stav, ističući da im pitanje članstva Srbije u Uniji nije ni važno ni nevažno.

3. Kada mislite da će Srbija postati članica EU?

Građani Srbije veoma su skeptični kada je u pitanju datum sticanja članstva. Skoro četvrtina ispitanika smatra da Srbija nikada neće postati članica (23,9%), a na drugom mestu se nalazi opcija „Ne znam/Ne mogu da procenim“ (21,9%). Više od trećine ispitanika smatra da će Srbija ući u EU tek u narednoj deceniji (37,4%), a najmanje njih veruje da bi to moglo da se desi do kraja ove dekade (6,9%). Ovakvi rezultati mogu ukazivati na zamor od predugog trajanja procesa pristupanja, kao i na skepticizam u pogledu spremnosti Srbije da postane članica EU.

4. U kojoj meri biste rekli da bi članstvo Srbije u EU bilo:

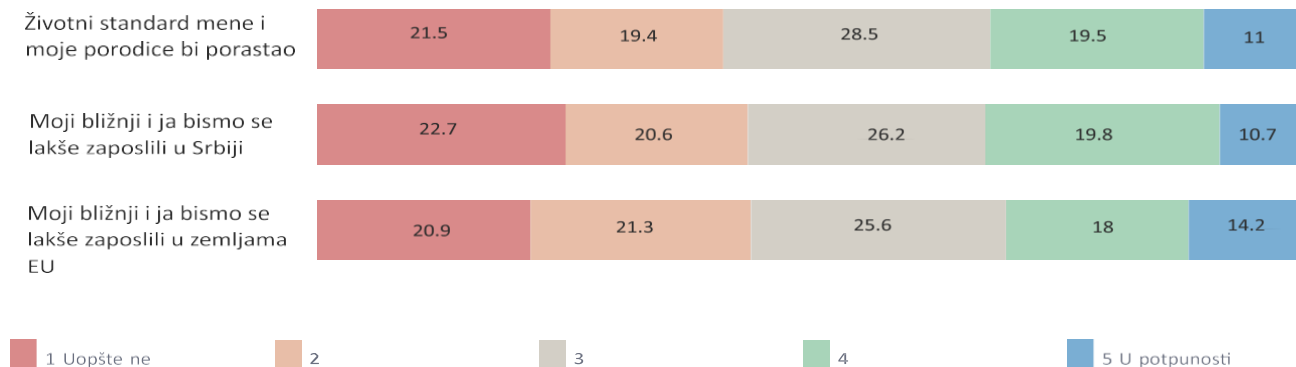

Tesna relativna većina (38,7%) ispitanika smatra da članstvo Srbije u EU uopšte ili uglavnom ne bi bilo dobro za Srbiju, dok 35,4% njih misli da bi članstvo bilo uglavnom ili u velikoj meri dobro. Nešto više od četvrtine ispitanika (25,9%) članstvo ocenjuje kao ni dobro, ni loše.

Kada se isto pitanje odnosi na percepciju ličnih koristi građana, raste broj onih koji smatra da članstvo Srbije u EU uopšte ili uglavnom ne bi bilo dobro za njih i njihove najbliže (43,6%), dok skoro trećina (32,2%) ipak misli da bi to bilo uglavnom ili u velikoj meri dobro. Nešto manje od četvrtine ocenjuje da članstvo Srbije u EU za njih i njihovu porodicu ne bi bilo ni dobro ni loše (24,3%).

05 · EKONOMSKI EFEKTI

5. U kojoj meri se slažete sa sledećim tvrdnjama o efektima članstva Srbije u EU na ekonomsko stanje Vas i Vaše porodice?

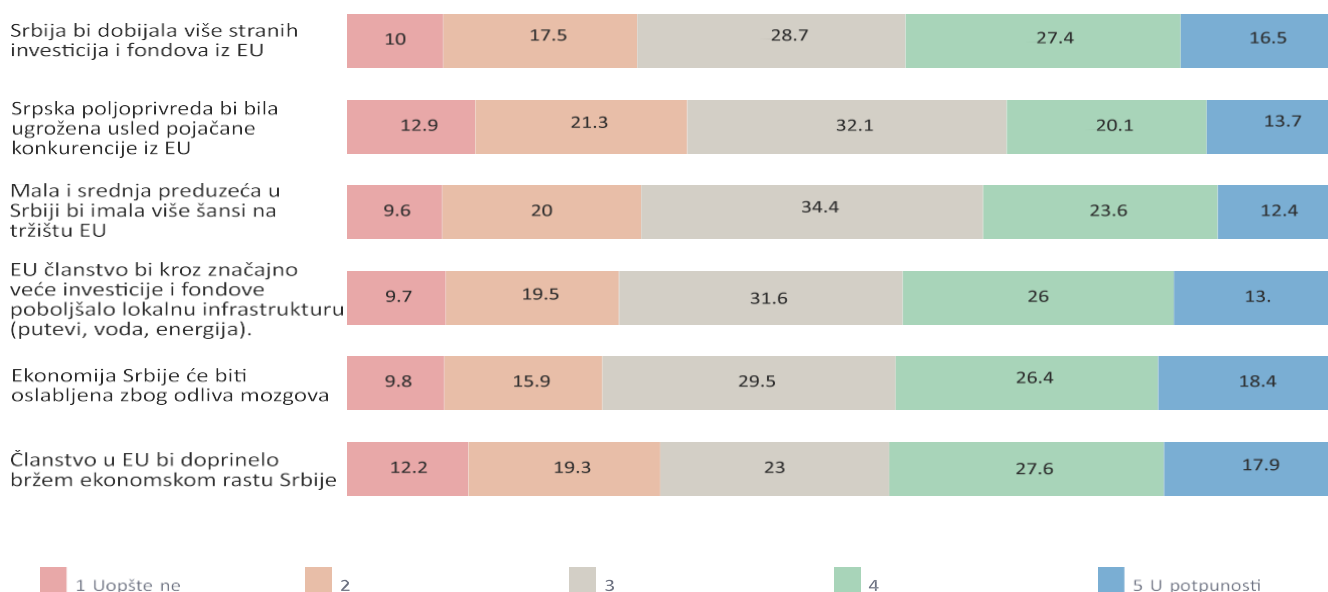

Relativna većina građana smatra da životni standard njih i njihove porodice ne bi porastao u slučaju članstva Srbije u EU (40,9%), dok nešto manje od trećine (30,5%) misli suprotno, odnosno da bi životni standard porastao. Značajan je procenat neopredeljenih – 28,5%.

Kada je u pitanju mogućnost zaposlenja u EU, i relativna većina građana smatra da članstvo Srbije ne bi olakšalo zaposlenje za njih i njihove bližnje u zemljama EU (42,2%), dok nešto manje od trećine (32,2%) smatra da bi to ipak bio slučaj. Neopredeljenih je 25,6%.

06 · PERCEPCIJA EU

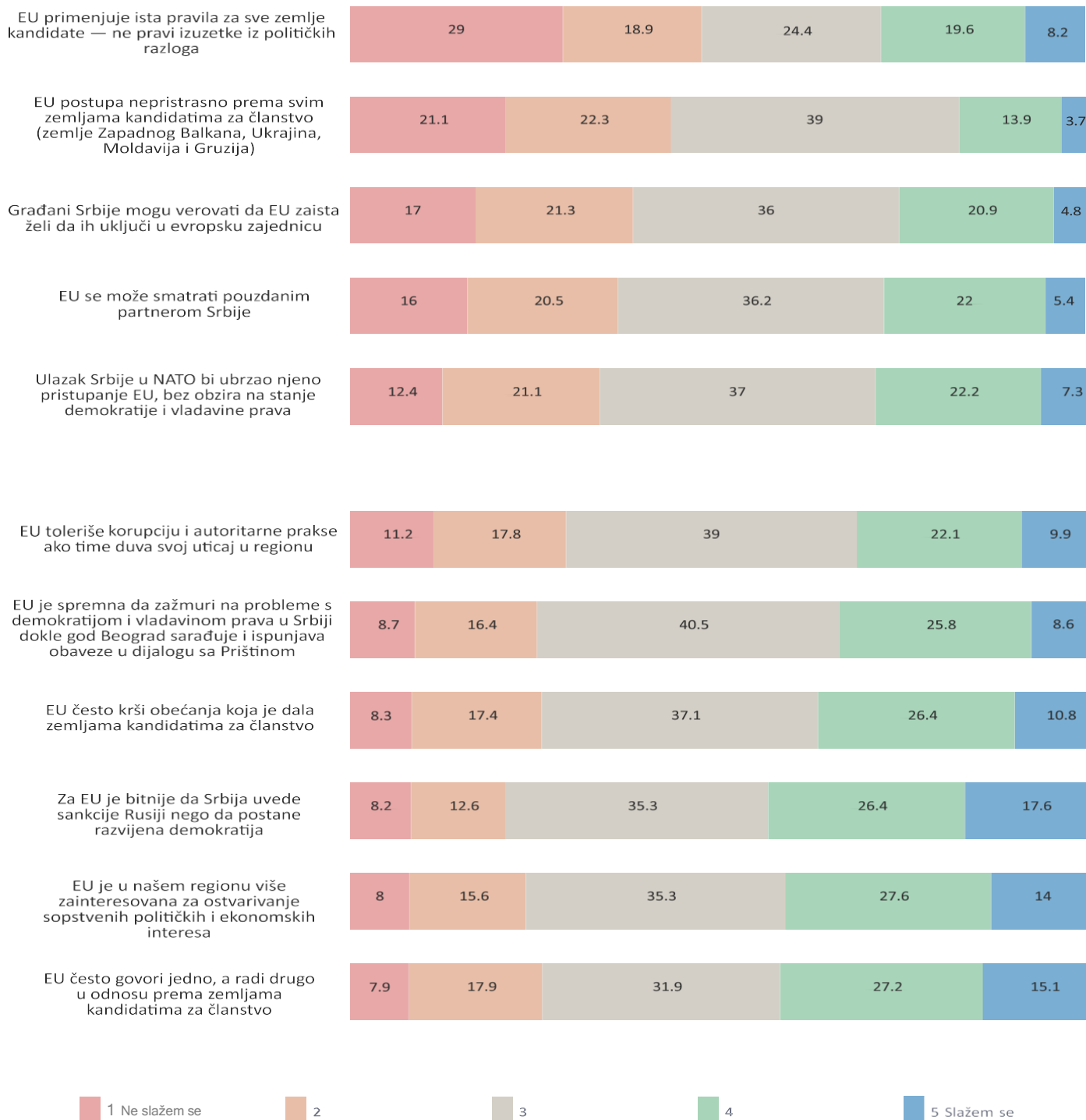
6. U kojoj meri se slažete sa sledećim tvrdnjama o efektima članstva Srbije u EU na ekonomiju u celini?

Kada su u pitanju ekonomski efekti članstva Srbije u EU, postoji podeljenost u tri značajne grupacije. Najviše je onih koji vide pozitivne efekte članstva (varira između 33,8% i 45,5% u zavisnosti od pitanja), dok je visok i udeo onih koji ne predviđaju pozitivne efekte (između 25,7% i 34,2%) i onih koji nisu sigurni (između 23% i 34,4%).

07 · DEMOKRATIJA I VREDNOSTI

7. U kojoj meri se slažete sa sledećim tvrdnjama koje se tiču EU?

Nalazi istraživanja pokazuju nizak nivo poverenja u kredibilnost EU dolazi do izražaja. Npr. najveći broj ispitanika (47,9%) smatra da EU ne primenjuje ista pravila za sve zemlje kandidate i da EU nije nepristrasna prema kandidatima (43,4%). Slično tome 38,3% njih ne veruje da EU zaista želi da uključi Srbiju u evropsku zajednicu, a 36,5% ne smatra EU pouzdanim partnerom Srbije. Više od trećine ispitanika (34,4%) stava je da je EU spremna da zažmuri na probleme demokratije i vladavine prava u Srbiji dokle god Beograd sarađuje i ispunjava obaveze u dijalogu sa Prištinom. Relativna većina ispitanika (44%) smatra da je za EU bitnije da Srbija uvede sankcije Rusiji nego da postane razvijena demokratija. Slično, 41,6% ispitanika smatra da je EU u našem regionu više zainteresovana za ostvarivanje sopstvenih političkih i ekonomskih interesa nego za demokratiju i vladavinu prava.

08 · POLITIČKA OPREDELJENOST

8. U kojoj meri se slažete sa sledećim tvrdnjama koje se tiču stavova o državi, društvu i evropskom identitetu?

Čvrsta vladavina i stabilnost vlasti su važniji od zaštite prava i sloboda svih građana

Osećam se i kao Evropljanin/ka, a ne samo kao građanin/građanka Srbije

Dobro društvo se mora zasnivati na poštovanju autoriteta (npr. crkve, države) i tradicije

Srbija prirodno pripada evropskoj zajednici naroda i vrednosti

Nacionalni suverenitet je važniji od integracije u evropske institucije

Evropa bi bila bolje mesto za život kada bi se države više oslanjale na saradnju i integraciju nego na nacionalne interese

Građani imaju pravo da javno kritikuju vlast čak i kada to izaziva političke tenzije ili društvene krize

Demokratija je uvek najbolji oblik vlasti, bez obzira na okolnosti

Dobro društvo je samo ono u kojem se poštuju i štite ljudske različitosti, a posebno prava manjina, poput nacionalnih, verskih, seksualnih, itd.

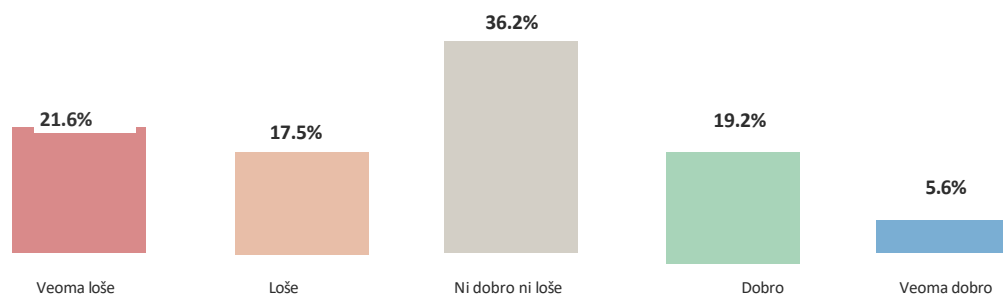

Natpolovična većina građana (51,3%) smatra da je demokratija najbolji oblik vlasti bez obzira na okolnosti. Takođe, relativna većina ispitanika (44%) smatra da građani imaju pravo da javno kritikuju vlast čak i kada to izaziva političke tenzije ili društvene krize.

Nalazi pokazuju snažnu ideološku podeljenost i visok udeo neutralnih stavova, uz blagu prednost autoritarnih i suverenističkih orijentacija nad liberalno-demokratskim i proevropskim vrednostima. Istovremeno, podrška demokratiji, ljudskim pravima i pravu na kritiku vlasti postoji, ali ostaje bez snažnog konsenzusa. Ovakvi rezultati ukazuju na ambivalentan i nesiguran vrednosni okvir u društvu.

09 · INFORMISANOST I KONTEKST

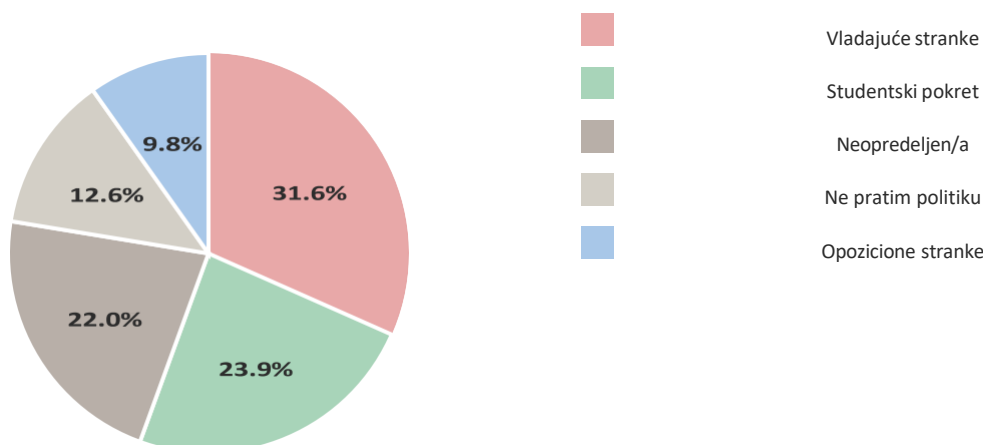
9. Kako biste ocenili današnje stanje demokratije u Srbiji?

Najveći broj građana ocenjuje stanje demokratije u Srbiji kao loše ili veoma loše (39,1%), dok više od trećine (36,2%) kao ni dobro, ni loše. S druge strane, samo četvrtina ispitanih građana okarakterisala je stanje demokratije kao dobro ili veoma dobro (24,8%). Ovakva raspodela odgovora ukazuje na duboku krizu poverenja u demokratske institucije.

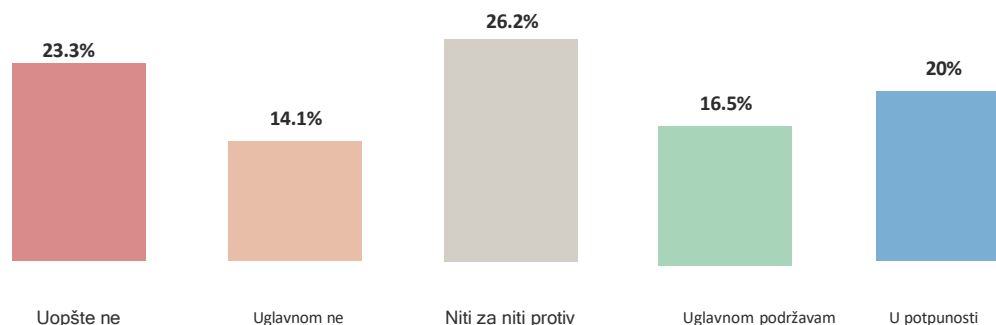
10 · OPŠTA PODRŠKA ČLANSTVU

10. Politička opcija koja Vam je najbliža

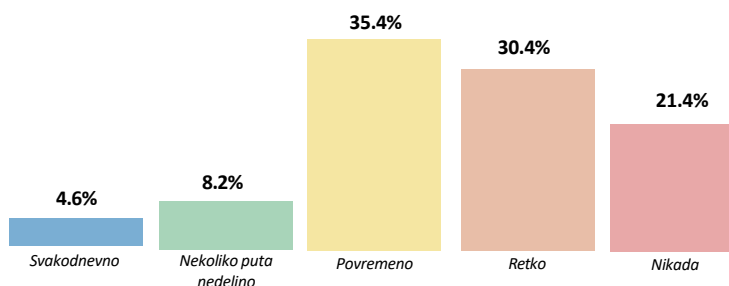
Najveći broj građana je politički neopredeljeno ili je istaklo da ne prati politiku (ukupno 34,6%). Slede ih građani koji su kao najbližu političku opciju istakli vladajuće političke partije (31,6%), studentski pokret (23,9%) i opozicione političke stranke (9,8%). Studentski pokret je druga najjača politička snaga u Srbiji.

11. U kojoj meri podržavate aktuelne studentske proteste?

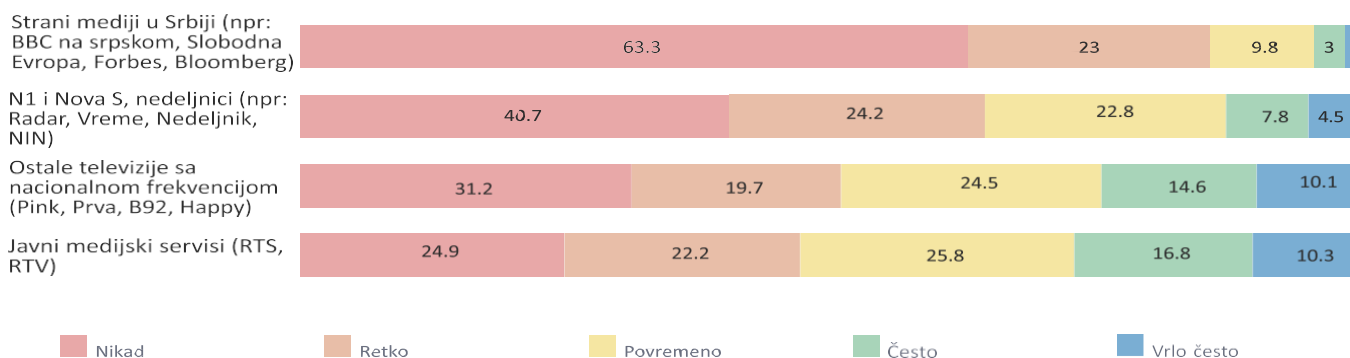
Kada je u pitanju podrška aktuelnim studentskim protestima, broj podržavalaca i protivnika je skoro u potpunosti izjednačen. Relativna većina građana ne podržava studentske proteste (37,4%), dok 36,5% podržava. Nešto više od četvrtine građana (26,2%) je neopredeljeno po ovom pitanju. Grupisanje u tri tabora vidljivo je i po ovom pitanju.

12. Koliko često pratite vesti koje se odnose na Evropsku uniju?

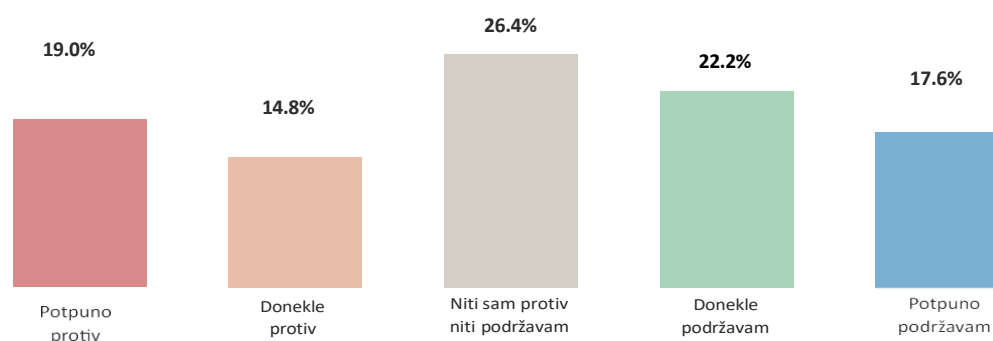
Vesti koje se odnose na Evropsku uniju nisu popularne i praćene među ispitanicima u Srbiji. Dve trećine građana (65,9%) prati vesti o EU povremeno ili retko. Samo je 14,8% posto ispitanika redovno informisano o EU, dok se 21,4% nikada ne informiše o EU.

13. Koliko se često informišete preko sledećih medija, uključujući i njihove internet portale i društvene mreže?

Javni medijski servisi i televizije sa nacionalnom frekvencijom su najčešći izvor informisanja građana Srbije i potencijalno bi odgovor o izvoru njihovog informisanja trebalo tražiti u alternativnim medijima.

14. Podrška ili protivljenje članstvu Srbije u EU

Najveći broj građana donekle ili potpuno podržava članstvo Srbije u EU (39,8%), dok se nešto više od trećine ispitanika se potpuno i donekle protivi (33,8%). Više od četvrtine ispitanika nije protiv niti podržava članstvo u EU (26,4%).

Centar za evropske politike – CEP

Gospodara Vučića 4A, Beograd

www.cep.org.rs | office@cep.org.rs

Mart 2026.